

J. Pedersen: Skønt jeg ikke antager, at det i og for sig vil have nogen som helst praktisk Betydning paa dette Tidspunkt at optage en Forhandling om de Stridsspørgsmaal, vi have drøftet saa tit, og som fremdeles ligge de to Ting imellem, vil jeg dog ikke undlade at gøre en Bemærkning med Hensyn til det sidste af de Hovedpunkter, som den ærede Ordfører fremhævede, som Landstinget gentagne Gange har udtalt sig om, og som Flertallet fremdeles ikke kan tilraade Tinget at gaa ind paa, nemlig Spørgsmaalet om Bidrag til private Skoler. Den ærede Ordfører gjorde gældende, at dette Spørgsmaal om Bidrag til private Skoler var et denne Sag uvedkommende Spørgsmaal. Det var noget, man hængte paa, en Fordring, man stillede for overhovedet at gaa med til en almindelig Skolereform. Jeg forstaar ikke denne Tanke. Lad være, at de private Skoler staa uden for det offentlige Skolevæsen, saa er der dog et Punkt, hvor Skolerne ikke ere hinanden uvedkommende, nemlig med Hensyn til, hvad de koste. Den ærede Ordfører fremhævede selv, at Skolereformen vilde medføre meget betydelige Udgifter af Statskassen til det offentlige Skolevæsen. Disse Udgifter gives i Befolkningens Interesse, og jeg forstaar derfor ikke, at man kan finde det retfærdigt at udskrive af Statsborgerne i det hele, ogsaa af dem, hvis Børn søge de private Skoler, store forøgede Bidrag til det offentlige Skolevæsen uden samtidig at yde de Folk, der selv sørge for deres Børns Undervisning, nogen som helst Erstatning derfor. At man gør dette, kan jeg kun opfatte som et Udtryk for, at man betragter det private Skolevæsen i og for sig som en ringere Art af Skolevæsen end det offentlige. Men hver Gang denne Opfattelse melder sig, bør der efter min Mening protesteres imod den. Jeg ser modsat paa den Ting. Som jeg gentagne Gange har haft Lejlighed til at fremføre, betragter jeg det private Skolevæsen som en Bestræbelse fra Befolkningens Side, der burde nyde Lovgivningsmagtens udelte Anerkendelse; det vidner om en Interesse for denne Sag, som bør paaskønnes, fordi denne Interesse er det bedste Grundlag for at bringe denne Sag til et godt Resultat. For saa vidt der bliver Tale om en fortsat Behandling af denne Sag, og det synes jo saa, vil jeg fremdeles fastholde, at samtidig med, at man kræver større Bidrag af de almindelige Skatteyderes Penge til Forbedring af det offentlige Skolevæsen, bør det kræves, at man i det mindste delvis erstatter de Folk, der selv sørge for

deres Børns Opdragelse, den dermed forbundne Udgift, og ikke fremdeles lader dem betale dobbelt, baade til deres egne Børns Undervisning og til det offentlige Skolevæsen, ikke blot, hvad der grundlovmæssig paahviler dem at betale, nemlig deres Bidrag til Fattigbørns Oplæring, men til alles, baade de riges og de fattiges, og saaledes er jo Forholdet.

Jeg skal ligesom den ærede sidste Taler stemme for dette Forslags videre Behandling, skønt jeg ikke vilde kunne stemme for det, hvis det endelig skulde have den Skikkelse, hvori det vil komme til at foreligge efter Vedtagelsen af Flertallets Ændringer. Jeg forudsætter, at Forslaget vil blive Genstand for yderligere Drøftelse, og jeg vil lige saa lidt nu som tidligere være med til at hindre, at der bliver gjort de yderste Forsøg paa at komme til Forstaaelse; jeg stemmer derfor for Forslagets endelige Vedtagelse.

Indenrigsministeren (Bardenfleth): Paa min fraværende Kollegas Vegne skal jeg tillade mig at udtale, at han i det andet Ting har forbeholdt sig sin Stilling til de forskellige Ændringer, som Folketinget har foretaget ved Forslaget i den Skikkelse, hvori det blev vedtaget af Landstinget. Det gælder saaledes de Punkter, paa hvilke der nu som tidligere har vist sig Uoverensstemmelser mellem Tingene af til Dels principiel Natur. Han har ikke ønsket at tage nogen afgørende Stilling paa disse Punkter allerede nu og derved gøre det vanskeligere for sig at bidrage, hvad han kunde, for at en Overenskomst maatte kunne naas ved en yderligere Forhandling. Der er formentlig ikke Grund til paa min Kollegas Vegne nærmere at omtale de Ændringsforslag, der ere stilledes af det ærede Udvalgs Flertal. De gaa i alt væsentligt ud paa at føre Forslaget tilbage til den Skikkelse, hvori det har forladt dette høje Ting ved 3dje Behandling, og Kultusministerens Stilling vil derfor være given ved de Udtalelser, han fremkom med ved Forslagets Behandling her i Tinget. Jeg vil derfor tillade mig at indskrænke mig til at udtale min Kollegas Haab om, at det maa lykkes ved yderligere Forhandling om denne Sag at naa ud over de foreliggende Divergenspunkter.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Inden Afstemningen paabegyndtes, bemærkede